

Quản trị doanh nghiệp và hành vi thao túng lợi nhuận của các doanh nghiệp niêm yết tại Việt Nam¹

Nguyễn Thu Hằng⁽¹⁾ • Nguyễn Mạnh Hiệp⁽²⁾ • Trần Thị Tuyết Trâm⁽³⁾

Ngày nhận bài: 23/5/2018 | Biên tập xong: 02/10/2018 | Duyệt đăng: 10/10/2018

TÓM TẮT: Bài nghiên cứu tìm hiểu tác động của quản trị doanh nghiệp đến hành vi thao túng lợi nhuận thông qua các khoản dồn tích của những công ty niêm yết trên thị trường chứng khoán Việt Nam. Hai khía cạnh của quản trị được quan tâm là đặc điểm hội đồng quản trị và cấu trúc sở hữu. Hành vi thao túng lợi nhuận được đo lường bằng mức độ các khoản dồn tích bất thường. Nghiên cứu sử dụng mô hình hồi quy bội và dữ liệu bảng dựa trên báo cáo tài chính của 652 công ty phi tài chính niêm yết trên các Sở Giao dịch Chứng khoán Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh trong giai đoạn 2010–2016, kết quả cho thấy quy mô hội đồng quản trị càng lớn, hành vi thao túng lợi nhuận càng giảm. Ngoài ra, sở hữu của ban giám đốc và sở hữu nhà nước cũng góp phần hạn chế hành vi thao túng lợi nhuận.

TỪ KHÓA: các khoản dồn tích, cấu trúc sở hữu, đặc điểm hội đồng quản trị, thao túng lợi nhuận.

1. Đặt vấn đề

Các chuẩn mực kế toán cho phép nhà quản trị có những ước tính chủ quan. Điều này dẫn tới việc các nhà quản trị có thể sử dụng hiểu biết của họ về hoạt động kinh doanh để thao túng lợi nhuận kế toán trong điều kiện thông tin bất cân xứng giữa nhà quản trị và cổ đông. Việc nhà quản trị sử dụng những ước tính trong kế toán hoặc điều chỉnh các giao dịch

để thay đổi lợi nhuận báo cáo, nhằm làm sai lệch đánh giá của cổ đông hay các bên có liên quan được gọi là thao túng lợi nhuận (Healy & Wahlen, 1999). Mục tiêu thao túng lợi nhuận của nhà quản trị nhằm tối đa hóa lợi ích bản

(1) **Nguyễn Thu Hằng** - Email: nguyenthuhang.cs2@ftu.edu.vn.

(2) **Nguyễn Mạnh Hiệp** - Email: nguyenmanhhiep.cs2@ftu.edu.vn.

(3) **Trần Thị Tuyết Trâm** - Email: rita.trantram@gmail.com.

¹ Bài viết là sản phẩm của Đề tài Khoa học và Công nghệ cấp Cơ sở “Thao túng lợi nhuận (Earnings management) của các doanh nghiệp niêm yết Việt Nam”, mã số NT2017-33 của Trường Đại học Ngoại thương.

(1), (2), (3) Trường Đại học Ngoại thương, Cơ sở II tại TP.HCM; Số 15 D5, Phường 25, Quận Bình Thạnh, TP. Hồ Chí Minh.